

Opłaty pobierane przez uczelnie od uczestników Projektu systemowego pn. „Kształcenie zawodowe pielęgniarek i położnych w ramach studiów pomostowych”, finansowanego z Europejskiego Funduszu Społecznego w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki

The fees collected by the educational institutions from the participants of the System Project under the name „Professional training of nurses and midwives as part of bridging studies”, which is co-funded from the European Social Fund as part of the Human Capital Operational Programme

Dorota Zinkowska

Departament Pielęgniarek i Położnych
Ministerstwo Zdrowia

AUTOR DO KORESPONDENCJI:
Dorota Zinkowska
Departament Pielęgniarek i Położnych
Ministerstwo Zdrowia
ul. Miodowa 15
00-952 Warszawa
Tel. (022) 53 00 207
e-mail: d.zinkowska @mz.gov.pl

STRESZCZENIE

OPŁATY POBIERANE PRZEZ UCZELNIE OD UCZESTNIKÓW PROJEKTU SYSTEMOWEGO PN. „KSZTAŁCENIE ZAWODOWE PIELĘGNIAREK I POŁOŻNYCH W RAMACH STUDIÓW POMOSTOWYCH”, FINANSOWANEGO Z EUROPEJSKIEGO FUNDUSZU SPOŁECZNEGO W RAMACH PROGRAMU OPERACYJNEGO KAPITAŁ LUDZKI

Wstęp. Za realizację Projektu systemowego pn. Kształcenie zawodowe pielęgniarek i położnych w ramach studiów pomostowych odpowiada Ministerstwo Zdrowia - Departament Pielęgniarek i Położnych. Projekt jest współfinansowany z Europejskiego Funduszu Społecznego w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki. Podmiotami zaangażowanymi w jego realizację są uczelnie prowadzące studia pomostowe dla pielęgniarek i położnych. Uczelnie w ramach umowy zawartej z Ministrem Zdrowia zobowiązane są do nie pobierania od uczestników opłat na pokrycie kosztów kształcenia. Wprowadzenie przez niektóre uczelnie dodatkowych opłat stanowi istotną barierę w dostępie do usługi edukacyjnej finansowanej ze środków unijnych i jest naruszeniem postanowień wynikających z zawartych umów.

Cel pracy. Celem pracy jest określenie jednolitych zasad dotyczących opłat pobieranych przez uczelnie od uczestników Projektu w oparciu o dotychczasowe doświadczenia Departamentu Pielęgniarek i Położnych oraz współpracę z Ministerstwem Nauki i Szkolnictwa Wyższego i Instytucją Wdrażającą Program Operacyjny Kapitał Ludzki.

Wnioski. W wyniku przeprowadzonej analizy określono, że uczelnie realizujące Projekt mają prawo do pobierania opłat związanych z przyjęciem na studia oraz wydaniem uczestnikom dokumentów takich jak: legitymacja, indeks czy dyplom. Ponadto muszą dostosować sposób realizacji studiów zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa oraz umowami wykonawczymi i nie mogą stwarzać żadnych barier w dostępie do usługi edukacyjnej finansowanej w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki.

Słowa kluczowe:

studia pomostowe dla pielęgniarek i położnych, opłaty za studia, projekt systemowy, Europejski Fundusz Społeczny, Program Operacyjny Kapitał Ludzki.

ABSTRACT

THE FEES COLLECTED BY THE EDUCATIONAL INSTITUTIONS FROM THE PARTICIPANTS OF THE SYSTEM PROJECT UNDER THE NAME "PROFESSIONAL TRAINING OF NURSES AND MIDWIVES AS PART OF BRIDGING STUDIES", WHICH IS CO-FUNDED FROM THE EUROPEAN SOCIAL FUND AS PART OF THE HUMAN CAPITAL OPERATIONAL PROGRAMME

Introduction. The entity responsible for the execution of the System Project under the name *Professional training of nurses and midwives as part of bridging studies* is the Ministry of Health, Department of Nurses and Midwives. The Project is co-funded from the European Social Fund as part of the Human Capital Operational Programme. The entities participating in its execution are the educational institutions which provide bridging studies for nurses and midwives. As part of an agreement signed with the Minister of Health the institutions are obliged not to collect any fees to cover the training costs from the participants of the project. The introduction of additional fees by some of the institutions constitutes an additional obstacle in the access to educational services provided using European funding and is a breach of the stipulations of the concluded agreements.

Aim. The goal of the paper is to establish unified rules pertaining to the collection of fees imposed by the institutions on the participants of the Project based on the historical experience of the Department of Nurses and Midwives and on the co-operation with the Ministry of Science and Higher Education and the Implementing Authority of the Human Capital Programme.

Conclusions. As part of the analysis that was conducted it was established that the institutions executing the Project have the right to collect fees connected with the admission to the studies and with issuing to the participants such documents as student ID cards, student's books (indeks) or the diploma. Moreover, they have to adjust the way of executing the study programme to be in accordance with the applicable law and execution agreements and they may not create any obstacles to prevent the access to educational services funded as part of the Human Capital Operational Programme.

Key words:

bridging studies for nurses and midwives, study fees, system project, European Social Fund, Human Capital Operational Programme

WSTĘP

Za wdrożenie i realizację Projektu systemowego pn. Kształcenie zawodowe pielęgniarek i położnych w ramach studiów pomostowych odpowiada Ministerstwo Zdrowia – Departament Pielęgniarek i Położnych. Projekt jest współfinansowany przez Unię Europejską z Europejskiego Funduszu Społecznego w ramach Priorytetu II, Działania 2.3 Poddziałania 2.3.2. Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki na lata 2007-2013 [1]. Bardzo ważnymi podmiotami zaangażowanymi w jego realizację są uczelnie prowadzące kształcenie na kierunkach pielęgniarstwo i położnictwo, wybierane w postępowaniu o udzielenie zamówienia publicznego w trybie przetargu nieograniczonego. Odbiorcami Projektu są pielęgniarki i położne, posiadające świadectwo dojrzałości, będące absolwentami pięcioletnich liceów medycznych, dwuletnich, dwuipółletnich oraz trzyletnich medycznych szkół zawodowych.

Podstawowym celem Projektu jest podniesienie kwalifikacji zawodowych pielęgniarek i położnych, które dzięki uczestnictwu w Projekcie uzyskują możliwość bezpłatnego ukończenia studiów pomostowych i tytuł licencjata pielęgniarstwa lub położnictwa, co z kolei daje im możliwość automatycznego uznawania kwalifikacji zawodowych w krajach Unii Europejskiej. Projekt powinien przyczynić się również do zwiększenia motywacji do dalszego podnoszenia kwalifikacji zawodowych i rozwoju kariery zawodowej oraz zwiększenia prestiżu zawodowego i społecznego pielęgniarek i położnych [2]. Jest to jeden z priorytetowych i największych projektów systemowych realizowanych przez Ministerstwo Zdrowia w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki. Na jego realizację zaplanowano środki w kwocie ok. 180 mln zł [2]. O randze projektu stanowią zarówno duża liczba wykonawców – 61 uczelni realizujących studia pomostowe, jak też liczba studentów otrzymujących wsparcie (od początku realizacji

projektu już ponad 18 tys. pielęgniarek i położnych rozpoczęło studia), a dotychczasowa wartość wydatków poniesionych na kształcenie to 64 619 547 mln zł (stan na 30.06.2011r.). Projekt nadal cieszy się dużym zainteresowaniem, jego podstawowy cel – podniesienie kwalifikacji zawodowych co najmniej 24 tys. pielęgniarek i położnych zostanie osiągnięty, a nawet szacuje się, że wskaźnik ten zostanie przekroczony.

Warto podkreślić, że Projekt został dobrze oceniony przez Komisję Europejską. Podczas przeprowadzonego w październiku 2009 roku audytu Projektu przedstawiciele Komisji Europejskiej nie mieli zastrzeżeń co do przedsięwzięcia w zakresie niezbędności, racjonalności i efektywności poniesionych wydatków [3].

CEL PRACY

Celem pracy jest określenie jednolitych zasad dotyczących opłat pobieranych przez uczelnie od uczestników Projektu systemowego w oparciu o dotychczasowe doświadczenia Departamentu Pielęgniarek i Położnych oraz współpracę z Ministerstwem Nauki i Szkolnictwa Wyższego i Instytucją Wdrażającą Program Operacyjny Kapitał Ludzki.

Wybór wykonawców i zasady finansowania studiów pomostowych w ramach Projektu

Studia pomostowe realizowane w ramach Projektu są finansowane z Europejskiego Funduszu Społecznego w 85 % i z budżetu państwa, z którego pochodzi 15 % środków [4]. Finansowanie kształcenia zawodowego pielęgniarek i położnych na studiach pomostowych w ramach Projektu ze środków unijnych i krajowych rodzi określone skutki, polegające na tym, że wykonawcy nie mogą pobierać opłat na kształcenie od uczestników Projektu.

Wybór uczelni realizujących studia w ramach Projektu przeprowadzany jest w oparciu o przepisy ustawy Prawo zamówień publicznych. Zamówienie publiczne na realizację studiów pomostowych udzielane jest uczelniom, które speł-

niły warunki określone w Specyfikacji Istotnych Warunków Zamówienia (m.in. uzyskały akredytację Ministra Zdrowia dla kierunku pielęgniarstwo lub położnictwo oraz posiadają limity przyjęć na studia pomostowe dla pielęgniarzek i położnych, określone w rozporządzeniu Ministra Zdrowia w danym roku akademickim) i których oferty wykonawcze zostaną wybrane za najkorzystniejsze. Kryterium oceny ofert wykonawczych jest cena jednego semestru za 1 osobę [5]. Zgodnie z ww. Specyfikacją cena oferty, czyli cena jednego semestru za 1 osobę, zawiera m.in.:

- koszty kształcenia studenta, tj. koszty związane z usługą edukacyjną obejmującą w szczególności: czesne za semestr, procedury dotyczące egzaminu dyplomowego,
- koszty obsługi administracyjnej studenta, czyli koszty części zadań związanych z zarządzaniem Projektem, realizowanych przez uczelnie dla Departamentu Pielęgniarek i Położnych – obejmujące m.in. zawieranie umów uczestnictwa ze studentami w imieniu Ministra Zdrowia, czy gromadzenie i przekazywanie danych osobowych uczestników,
- wkład własny studenta, który występuje w przypadku, gdy uczelnia zaplanuje w cenie jednego semestru ponoszenie takiego kosztu przez uczestnika Projektu [5].

W ofercie uczelnie podają cenę jednego semestru zawierającą ww. trzy elementy, jednakową niezależnie od ścieżki kształcenia, a od roku 2011 z podziałem na kierunki kształcenia. Cena jednostkowa musi być odpowiednio przez uczelnię skalkulowana i uwzględniać limit przyjęć na studia pomostowe przyznany w danym roku akademickim.

Od początku realizacji Projektu zasady finansowania studiów są takie same, zmieniała się tylko kwota dofinansowania jednego semestru i wysokość wkładu własnego studenta w poszczególnych latach. W postępowaniu przeprowadzonym w roku 2011 zamawiający określił, że na 1 osobę szkoloną przeznaczy maksymalnie kwotę 2 430 zł na jeden semestr (w tym 2 340 zł - koszty kształcenia i 90 zł - koszt obsługi administracyjnej studenta). Wysokość współfinansowania kosztów kształcenia przez studenta w ramach jednego semestru studiów pomostowych (wkład własny wnoszony przez uczestnika) nie może być wyższa niż 300 zł [5]. Wkład własny studenta dotyczy sytuacji, gdy cena zaproponowana przez uczelnię przekroczy maksymalną kwotę, jaką zamawiający - Minister Zdrowia może przeznaczyć na jeden semestr kształcenia na jednego studenta, przy założeniu że uczelnia zostanie wybrana do realizacji Projektu. Przewidziany wkład własny studenta miał motywować uczestnika do zakończenia studiów realizowanych w ramach Projektu w określonym terminie. Jednakże ze względu na dużą konkurencję pomiędzy uczelniami ubiegającymi się o możliwość realizacji studiów w ramach Projektu i proponowanie cen niższych od ceny jaką maksymalnie zamawiający mógł w danym roku przeznaczyć na sfinansowanie semestru, od początku realizacji Projektu jego uczestnicy nie wnosili wkładu własnego.

Od 2008 r., czyli od początku realizacji Projektu uczelnie w ramach umowy wykonawczej zawartej z Ministrem Zdrowia zobowiązane są do nie pobierania od uczestników Projektu opłat na pokrycie kosztów kształcenia przez cały okres realizacji studiów pomostowych.

Zgodnie z umową zamawiający przyznaje wykonawcy dofinansowanie na realizację studiów pomostowych środki finansowe, za jeden semestr za jednego uczestnika projektu, w tym środki finansowe na obsługę administracyjną uczestnika projektu. W związku z tym uczelnie nie mogą już pobierać dodatkowych opłat od uczestników przez cały okres kształcenia w ramach Projektu. W przypadku pobrania przez wykonawcę opłat od studentów, przed zawarciem umowy, wykonawca zobowiązuje się do zwrotu całości tych środków uczestnikowi Projektu, po podpisaniu umowy [6].

Mimo ww. zapisów, część uczelni nie przestrzegała zobowiązań wynikających z umowy wykonawczej i pobierała od uczestników różne dodatkowe i nieuzasadnione opłaty.

Analiza dodatkowych opłat pobieranych od uczestników Projektu

W czerwcu 2010 r. wpłynęła do Instytucji Wdrażającej Program Operacyjny Kapitał Ludzki skarga dotycząca pobierania dodatkowych opłat od uczestników studiów z jednej z uczelni realizującej Projekt. Przeprowadzona w uczelni kontrola potwierdziła informacje przekazane przez studentów. Instytucja Wdrażająca PO KL mając na uwadze prawidłową realizację Projektu zobowiązała Departament Pielęgniarek i Położnych do dokonania szczegółowej analizy możliwości wystąpienia analogicznej sytuacji w pozostałych uczelniach prowadzących kształcenie. W związku z tym zebrano od 57 uczelni realizujących Projekt informacje jakie opłaty są pobierane od uczestników w trakcie realizacji kształcenia i w jakiej wysokości. Przeprowadzona jesienią 2010 r. analiza miała głównie na celu wyeliminowanie zagrożenia pobierania dodatkowych opłat przez uczelnie oraz sformułowanie jednolitego stanowiska dla wszystkich realizatorów studiów pomostowych, współfinansowanych z EFS.

Z przeprowadzonej analizy wynika, że uczelnie pobierały następujące opłaty od studentów.

1. Opłaty za postępowanie związane z przyjęciem na studia - wysokość tych opłat w przypadku uczelni publicznych wynosiła od 65 do 85 zł, a w przypadku uczelni niepublicznych najniższa opłata to 50 zł, najwyższa 500 zł.
2. Kolejny rodzaj opłat to opłaty pobierane za wydanie indeksu, legitymacji i dyplomu – okazało się, że 3 uczelnie wprowadziły zawyżone opłaty, niezgodne z obowiązującym rozporządzeniem Ministra Nauki Szkolnictwa Wyższego z dnia 2 listopada 2006 r. w sprawie dokumentacji przebiegu studiów [7]. Np. jedna z uczelni pobierała za wydanie dyplomu wraz z odpisami i suplementem opłatę w wysokości 200 zł, natomiast zgodnie z ww. rozporządzeniem opłata za wydanie dyplomu ukończenia studiów wraz z dwoma odpisami nie może być wyższa niż – 60 zł natomiast pobieranie opłaty za suplement jest w ogóle niedopuszczalne [8]. Były też uczelnie, które nie pobierały opłat za wydawane przez siebie dokumenty, a ich koszty były wliczone w opłatę związaną z przyjęciem na studia.
3. Odnotowano również 4 przypadki pobierania opłat za procedury dotyczące egzaminu dyplomowego: 2 uczelnie pobierały od uczestników z tego tytułu po 600 zł i 2 uczelnie po 400 zł. Należy podkreślić, że uczelnie realizujące Projekt nie mogą pobierać dodatkowych

opłat za procedury związane z egzaminem dyplomowym, ponieważ procedury te, zarówno w opinii Ministerstwa Zdrowia, Krajowej Rady Akredytacyjnej Szkolnictwa Medycznego, jak i opinii Ministerstwa Nauki i Szkolnictwa Wyższego, nierozłącznie związane są z procesem kształcenia i uczelnie wprowadzając takie dodatkowe opłaty naruszają postanowienia wynikające z zawartych umów wykonawczych [8, 9].

4. Następny rodzaj dodatkowej i nieuzasadnionej opłaty pobieranej przez jedną uczelnię realizującą Projekt to tzw. opłata wakacyjna w wysokości 500 zł. Zgodnie ze stanowiskiem Ministerstwa Nauki i Szkolnictwa Wyższego żądanie takiej opłaty przez uczelnię jest nieuzasadnione [8]. W opinii Departamentu Pielęgniarek i Położnych i Instytucji Wdrażającej PO KL opłata taka stanowi naruszenie postanowień umowy wykonawczej.
5. Kolejna nieuzasadniona opłata pobierana od uczestników projektu to opłata za obowiązkowe zajęcia wyrównawcze (z języka angielskiego i technologii informacyjnej) wprowadzona przez jedną uczelnię. Opłata ta wynosiła 560 zł za język angielski (za cały cykl kształcenia – 2 semestry) i 140 zł za technologię informacyjną (za cały cykl kształcenia – 1 semestr). W opinii Krajowej Rady Akredytacyjnej Szkolnictwa Medycznego przedmioty kształcenia ogólnego takie, jak: język obcy i informatyka nie powinny być przedmiotami obowiązkowymi na studiach pomostowych, które w swej istocie mają charakter kształcenia ściśle zawodowego [9, 10]. Takie samo stanowisko zajęło również Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego, które ponadto stwierdziło, iż w przypadku wprowadzenia przez uczelnię tych zajęć jako obowiązkowych, nie może ona żądać za nie od studentów dodatkowej opłaty.
6. Inne stwierdzone opłaty pobierane przez uczelnie to: opłata za dzienniczek praktyk, opłaty za warunkowy wpis na wyższy semestr, skreślenie z listy studentów, powtarzanie zajęć, czy wznowienie studiów w ramach Projektu. Tego rodzaju opłat uczelnie realizujące Projekt również nie mogą pobierać.

Zgodnie z ustawą z dnia 27 lipca 2005 r. - Prawo o szkolnictwie wyższym warunki odpłatności za studia, powinny być określone w umowie ze studentem, podejmującym naukę na studiach płatnych i student na podstawie tej umowy sam pokrywa koszty kształcenia [11].

Natomiast w przypadku studiów realizowanych w ramach Projektu, warunki odpłatności są określone w umowie wykonawczej, zawartej pomiędzy Ministrem Zdrowia a daną uczelnią. Integralną częścią tej umowy są umowy uczestnictwa podpisywane przez uczelnie ze studentami w imieniu Ministra Zdrowia [6]. Należy podkreślić, że zarówno umowa wykonawcza jak i umowa uczestnictwa nie przewidują wnoszenia przez uczestnika Projektu opłat na pokrycie kosztów kształcenia.

Dlatego też, w momencie podpisania przez uczelnię umowy wykonawczej na dofinansowanie studiów pomostowych ze środków unijnych, uczelnia powinna dokonać rewizji podjętych wcześniej czynności związanych z opłatami na świadczenie usług edukacyjnych w taki sposób, aby uczelnia nie naruszała zapisów umowy wykonawczej, w szczególności dotyczących nie pobierania od uczestni-

ków projektu opłat na pokrycie kosztów kształcenia, przez cały okres realizacji studiów pomostowych.

Zmiany w umowie wykonawczej i umowie uczestnictwa z 2010r.

W związku z opłatami pobieranymi dodatkowo przez niektóre uczelnie od uczestników Projektu w 2010 r. wprowadzono do umów wykonawczych i umów uczestnictwa definicję kosztu kształcenia. Zgodnie z tą definicją koszty kształcenia to koszty związane z usługą edukacyjną obejmującą w szczególności m.in.: czesne za semestr, procedury dotyczące egzaminu dyplomowego i przerwę wakacyjną [6].

Ponadto wprowadzono do umowy wykonawczej w 2010 r. § 9 zatytułowany Opłaty, w którym wyraźnie określono, że uczelnia może pobierać tylko opłaty za wydanie takich dokumentów jak indeks, legitymacja i dyplom, zgodnie z obowiązującym rozporządzeniem Ministra Nauki Wyższego z dnia 2 listopada 2006r. w sprawie dokumentacji przebiegu studiów. W paragrafie tym znajdują się również zapisy, które były obecne we wszystkich poprzednich umowach, czyli zobowiązujące wykonawców do nie pobierania opłat na pokrycie kosztów kształcenia przez cały okres realizacji studiów, a w przypadku pobrania opłat przed zawarciem umowy wykonawczej do ich zwrotu w terminie 30 dni od dnia podpisania niniejszej umowy [6].

Ponadto dodano nowy punkt, który stanowi, że w przypadku wprowadzenia dodatkowo przez uczelnię do programu kształcenia realizowanego na studiach pomostowych w ramach Projektu, obowiązkowych zajęć z zakresu języków obcych i technologii informacyjnej, uczelnia zobowiązuje się do nie pobierania opłat z tego tytułu od uczestników projektu [6].

Polityki i zasady wspólnotowe

W zakresie pobierania dodatkowych opłat przez uczelnie szczególnej uwagi wymaga § 7 umowy wykonawczej, który występuje we wszystkich umowach zawartych od 2008 roku i dotyczy polityk i zasad wspólnotowych. Zgodnie z ww. paragrafem wykonawca zobowiązuje się do przestrzegania polityk i zasad wspólnotowych (w tym: polityki równych szans i koncepcji zrównoważonego rozwoju). W szczególności wykonawca podczas realizacji studiów pomostowych w ramach Projektu jest zobowiązany podjąć odpowiednie kroki w celu zapobiegania wszelkiej dyskryminacji wśród uczestników Projektu ze względu na płeć, rasę, pochodzenie, religię, światopogląd, wiek oraz niepełnosprawność [6].

Powołując się na ww. § 7 umowy Instytucja Wdrażająca PO KL oceniła, że wprowadzenie przez wykonawców zawiżonych opłat związanych z wydawaniem dokumentacji przebiegu studiów, pobieranie dodatkowych opłat za zajęcia z języka obcego i technologii informacyjnej, za procedury związane z egzaminem dyplomowym, czy za przerwę wakacyjną stanowi istotną barierę w dostępie do usługi edukacyjnej finansowanej z Europejskiego Funduszu Społecznego, co w konsekwencji stoi właśnie w sprzeczności z politykami horyzontalnymi UE. Równość szans w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki oznacza równy dostęp wszystkich osób do edukacji, informacji i zatrudnienia poprzez eliminację wszelkich barier

fizycznych, finansowych, socjalnych czy psychologicznych utrudniających lub zniechęcających do brania udziału w życiu społecznym [12].

W związku z naruszeniem m.in. §7 – w przypadku jednej uczelni, która wprowadziła i pobierała najwyższe dodatkowe opłaty od uczestników Projektu, Minister Zdrowia zawiesił wypłatę środków na dofinansowanie studiów pomostowych realizowanych na podstawie 3 umów wykonawczych. Ponadto wszystkie uczelnie, które pobierały dodatkowe opłaty niezgodne z zapisami zawartych umów wykonawczych, zostały zobowiązane do ich zwrotu uczestnikom Projektu, w tym również osobom, które już zakończyły kształcenie na studiach pomostowych oraz przekazania do Departamentu Pielęgniarek i Położnych potwierdzenia zwrotu opłat pobranych od studentów.

Kwestia dodatkowych opłat jest bardzo istotna. Należy pokreślić, że pobieranie nieuzasadnionych opłat przez uczelnie stanowi zagrożenie dla prawidłowości przeprowadzania zamówień publicznych i wyboru uczelni, z którymi w oparciu o zaproponowane ceny zawierane są umowy wykonawcze. Niektóre uczelnie mogą bowiem przedstawiać zaniżoną cenę za jeden semestr kształcenia, a następnie pobierać wysokie opłaty dodatkowe od osób otrzymujących wsparcie w ramach Projektu.

Departament Pielęgniarek i Położnych, jako Beneficjent systemowy, zobowiązany jest do stałego monitorowania barier w dostępie do usługi edukacyjnej, współfinansowanej z środków unijnych. Dlatego też kwestia pobierania dodatkowych opłat jest obecnie monitorowana poprzez ankiety przeprowadzane wśród uczestników.

Nowelizacja ustawy - Prawo o szkolnictwie wyższym

Stwierdzone przez Departament Pielęgniarek i Położnych przypadki dodatkowych opłat pobieranych od uczestników Projektu i konsultacje Ministerstwa Zdrowia w tej sprawie z Ministerstwem Nauki i Szkolnictwa Wyższego wpłynęły na zmiany w ustawie prawo o szkolnictwie wyższym. Nowelizacja ww. ustawy, która wejdzie w życie od października 2011 r. wprowadza bowiem artykuł 99a, zgodnie z którym uczelnie nie pobiera opłat za rejestrację na kolejny semestr lub rok studiów, egzaminy, w tym egzamin poprawkowy, egzamin komisyjny, egzamin dyplomowy, wydanie dziennika praktyk zawodowych, złożenie i ocenę pracy dyplomowej oraz za wydanie suplementu do dyplomu [13].

Przedstawiona w niniejszej pracy analiza opłat pobieranych przez uczelnie została przekazana do MNiSW i niewątpliwie, w opinii Departamentu, przyczyniła się do uregulowania kwestii dodatkowych opłat, które nie powinny być pobierane przez uczelnie od studentów, a także do przestrzegania obowiązujących przepisów prawa.

Opłaty jakie mogą być pobierane od uczestników Projektu

Przed zawarciem umów wykonawczych, zgodnie z ustawą Prawo o szkolnictwie wyższym, uczelnie publiczne pobierają opłaty za postępowanie związane z przyjęciem na studia, a maksymalną wysokość tej opłaty ustala na dany rok akademicki, w drodze rozporządzenia, Minister

Nauki i Szkolnictwa Wyższego, natomiast uczelnie niepubliczne – same ustalają wysokość tej opłaty.

Opłaty jakie uczelnie mogą pobierać po podpisaniu umów wykonawczych to wyłącznie opłaty wynikające z rozporządzenia Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego w sprawie dokumentacji przebiegu studiów, które określa wysokość tych opłat zarówno dla uczelni publicznych jak i niepublicznych. Nowe rozporządzenie wynikające z nowelizacji ustawy, które będzie obowiązywało od 1 października 2011 r. nie wprowadza zmian w wysokości tych opłat [14]. W związku z tym pobierane przez uczelnie od nowego roku akademickiego opłaty nie mogą być wyższe niż: za wydanie indeksu 4 zł, legitymacji studenckiej 5 zł, elektronicznej legitymacji studenckiej 17 zł, dyplomu ukończenia studiów wraz z dwoma odpisami 60 zł i dodatkowego odpisu w tłumaczeniu na język obcy 40 zł.

PODSUMOWANIE

1. Uczelnie realizujące Projekt systemowy są zobowiązane do nie pobierania od uczestników projektu opłat na pokrycie kosztów kształcenia przez cały okres realizacji studiów pomostowych (aktualnie nie występuje tzw. wkład własny studenta) i mają tylko prawo do pobierania opłat związanych z przyjęciem na studia oraz wydaniem uczestnikom projektu dokumentów takich jak: legitymacja, indeks czy dyplom.
2. Uczelnie realizujące Projekt muszą dostosować sposób realizacji studiów pomostowych dla pielęgniarek i położnych w zakresie pobierania dodatkowych opłat od uczestników, zgodnie z obowiązującymi przepisami i umowami wykonawczymi.
3. Wszystkie uczelnie od początku realizacji Projektu zgodnie z umową wykonawczą zobowiązane są do przestrzegania polityk i zasad wspólnotowych (w tym: polityki równych szans i koncepcji zrównoważonego rozwoju) i nie mogą stwarzać żadnych barier w dostępie do usługi edukacyjnej finansowanej z Europejskiego Funduszu Społecznego.

PIŚMIENNICTWO

1. Szczegółowy opis priorytetów Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki z dnia 13 marca 2008 roku, wydany przez Ministra Rozwoju Regionalnego.
2. Decyzja Ministra Zdrowia z dnia 31 lipca 2008 r. w sprawie dofinansowania Projektu systemowego pn. „Kształcenie zawodowe pielęgniarek i położnych w ramach studiów pomostowych”, współfinansowanego z Europejskiego Funduszu Społecznego w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki, Działania 2.3 Wzmocnienie potencjału zdrowia osób pracujących oraz poprawa jakości funkcjonowania systemu ochrony zdrowia, z późniejszymi zmianami.
3. Kępowicz M. Unijne fundusze na kształcenie pielęgniarek/pielęgniarzy i położnych, Magazyn Pielęgniarki i Położnej Nr 6.VI.2011, Wydawnictwo Lekarskie PZWL.
4. Program Operacyjny Kapitał Ludzki na lata 2007-2013, zatwierdzony decyzją Komisji Europejskiej z dnia 28 września 2007 r. nr K (2007) 4547, zmieniony decyzją z dnia 21 sierpnia 2009 r. nr K (2009) 6607
5. Specyfikacja Istotnych Warunków Zamówienia Przetargu Nieograniczonego ogłoszonego przez Zakład Zamówień Publicznych przy Ministrze Zdrowia, znak sprawy: ZZP-36/11.
6. Wzór Umowy Wykonawczej o dofinansowanie studiów pomostowych realizowanych w ramach projektu Kształcenie zawodowe pielęgniarek i położnych w ramach studiów pomostowych współfinansowanych z Europejskiego Funduszu Społecznego w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki, Działania 2.3 Wzmocnienie potencjału zdrowia osób pracujących oraz poprawa jakości funkcjonowania systemu ochrony zdrowia, Poddziałania 2.3.2 Doskonalenie zawodowe kadr medycznych, nabór październik 2010 r.

7. Rozporządzenie Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 2 listopada 2006r. w sprawie dokumentacji przebiegu studiów (Dz. U. z 2006r. Nr 224, poz. 1634 z późn. zm.).
8. Stanowisko Ministerstwa Nauki i Szkolnictwa Wyższego - Departamentu Nadzoru i Organizacji Szkolnictwa Wyższego z 18.10.2010 r., znak sprawy: MNISW/DNS/WUP/621/9840/2/BS/10.
9. Stanowisko Krajowej Rady Akredytacyjnej Szkolnictwa Medycznego z 16.09.2010 r., znak sprawy: MZ-KRASZM-078-289-35/BB/10.
10. Uchwała Nr 2/III/2011 z 20.01.2011r. Krajowej Rady Akredytacyjnej Szkolnictwa Medycznego w sprawie zasadności uwzględniania w programie nauczania na studiach pomostowych dla pielęgniarek i położnych zajęć z technologii informacyjnej, języka obcego oraz procedury przeprowadzania egzaminu dyplomowego.
11. Ustawa z dnia 27 lipca 2005 roku Prawo o szkolnictwie wyższym (Dz. U. Nr 164, poz. 1365 z późn. zm.).
12. Stanowisko Ministerstwa Zdrowia – Departamentu Funduszy Europejskich z 2.11.2010 r., znak sprawy: MZ-EFIW-079-1159-81/DS/10.
13. Ustawa z dnia 18 marca 2011 r. o zmianie ustawy - Prawo o szkolnictwie wyższym, ustawy o stopniach naukowych i tytule naukowym oraz o stopniach i tytule w zakresie sztuki oraz o zmianie niektórych innych ustaw (Dz. U. Nr 84, poz. 455)
14. Projekt rozporządzenia Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego w sprawie dokumentacji przebiegu studiów z dnia 5 kwietnia 2011 r.

Praca przyjęta do druku: 15.07.2011

Praca zaakceptowana do druku: 05.09.2011